DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 VADSØ

Deres ref	Vår ref	Dato
2026/3678	26/1051-	18. juni 2026

Svar på søknad omlegging av flyttleie for rein i området Gårdsdalen ved Gullkista masseuttak - Sortland kommune

Landbruks- og matdepartementet viser til søknad av 25. mars 2026, hvor Sortland kommune søker om etablering av oppsamlingsområde og midlertidig omlegging av flyttleie i området Gårdsdalen ved Gullkista masseuttak. Vi viser videre til sakens øvrige dokumenter.

Landbruks- og matdepartementet har kommet til at søknaden godkjennes. Departementets vurdering og vedtak følger under.

Sakens bakgrunn

Området Gullkista er regulert til masseuttak, og området er gjenstand for ny regulering som legger til rette for utvidelse av masseuttaket videre inn i Gårdsdalen. I tidligere regulering fra 2010 ble det ikke tatt hensyn til reindriftens flyttleie i området for masseuttaket. Flyttleien til Kanstadfjord/Vestre Hinnøy reinbeitedistrikt brukt til flytting mellom senvinterbeite og sommerbeite er som følge av dette i praksis sperret av masseuttaket.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark har fremmet innsigelse til detaljreguleringen for Gullkista masseuttak i brev av 7. juni 2024, med begrunnelse i at tiltaket vil sperre en flyttleie som er vernet etter reindriftsloven § 22. Sortland kommune og Kanstadfjord/Vestre Hinnøy reinbeitedistrikt har bestridt innsigelsen, da de har inngått en privatrettslig avtale med tiltakshaver som de mener ivaretar deres interesser.

Det har blitt utarbeidet en konsekvensutredning for reindrift som del av detaljregulering for Gullkista masseuttak av 13. februar 2024, rapporten er utarbeidet av Henning Larsen. Det er videre i prosessen med planregulering gjennomført konsultasjoner med reinbeitedistriktet 20. mars 2024 og 19. juni 2024.

Postadresse	Kontoradresse	Telefon*	Avdeling	Saksbehandler
Postboks 8007 Dep 0030 Oslo postmottak@lmd.dep.no	Teatergata 9 www.lmd.dep.no	22 24 90 90 Org.nr. 972 417 874	Landbrukspolitisk avdeling	Sunniva Angell Ånesland

Statsforvalteren har opprettholdt innsigelsen i brev av 24. juni 2025 fordi det ikke var tilstrekkelig dokumentert at reindriftens interesser var sikret på lang sikt. Det ble vist til særlig tre mangler; Det må søkes om formell omlegging av flyttleie etter reindriftsloven § 22, gjerder og tilretteleggingstiltak må avklares og behandles etter plan- og bygningsloven, og det mangler en tydelig plan for ansvar, oppfølging og evaluering dersom tiltakene ikke fungerer.

I forbindelse med pågående reguleringsprosess for utvidelse av masseuttaket har Sortland kommune sendt søknad av 25. mars 2026 til Statsforvalteren om etablering av oppsamlingsområde og midlertidig omlegging av flyttleie i området Gårdsdalen ved Gullkista masseuttak.

Kommunens søknad om etablering av oppsamlingsområde og midlertidig omlegging av flyttleie
I brev av 25. mars 2026 søkte Sortland kommune om etablering av oppsamlingsområde og midlertidig flytting av flyttlei i området Gårdsdalen ved Gullkista masseuttak. Forslaget er utarbeidet av Sortland kommune, og inkluderer avtaler om tiltak og ansvarsfordeling mellom masseuttaket, reinbeitedistriktet, grunneier av areal for oppsamlingsplass og vegeier.

I søknaden begrunnes etablering av oppsamlingsområde og midlertidig flytting av flyttlei med at dagens flyttleie er blokkert og påvirkes slik at funksjonen er redusert vesentlig. For å kunne sikre oppsamlingsplass som ikke kan sikres innenfor planavgrensningen søker kommunen om omlegging av flyttleie i henhold til reindriftsloven § 22.

Sortland kommune viser til at masseuttaket Gullkista er en sentralt plassert ressurs i regionen, som er samfunnsnyttig ved å sikre lokal og regional tilgang på byggeråstoff (pukk/stein) som er nødvendig for vei- og anleggsprosjekter, kommunaltekniske tiltak og byggeaktivitet. En videre drift og utvidelse av det eksisterende masseuttaket vil konsentrere miljøbelastningen til allerede påvirkede områder, som gir lavere samlet miljøbelastning enn etablering av nye uttak i urørt natur.

Formålet med en omlegging er å opprettholde en reell og sikker funksjon for reindriftens flytting forbi området, samtidig som pågående og planlagt virksomhet kan fortsette. Dette vil bidra til at flytting kan gjennomføres med bedre forutsigbarhet, som et midlertidig tiltak frem til masseuttakets drift avsluttes og den opprinnelige flyttleien kan tas i bruk igjen.

Sortland kommune har vurdert at omlegging vil gi en midlertidig, men reelt fungerende flyttleie som er betydelig bedre enn dagens situasjon.

Statsforvalteren i Troms og Finnmarks tilrådning
Statsforvalteren i Troms og Finnmark oversendte saken til Landbruks- og matdepartementet i brev av 22. mai 2026. Statsforvalteren tilrår i sin oversendelse av søknaden at den innvilges.

Etter statsforvalterens syn er kravet om berettigede interesser etter reindriftsloven § 22 andre ledd oppfylt. Statsforvalteren viser til at den tradisjonelle flyttleien i området er fysisk sperret som følge av planregulering fra 2010 og etableringen av Gullkista masseuttak. De viser videre til at det ikke foreligger realistiske alternative løsninger for naturlig flytting gjennom området, og det er nødvendig å få etablert en fungerende løsning som kan sikre videre reindrift og flytting mellom beitene.

Statsforvalteren vurderer at det er nødvendig med etablering av oppsamlingsområde og midlertidig flytting av flyttleie som et avbøtende tiltak for den stengte flyttleien. Videre legger statsforvalteren avgjørende vekt på at løsningen må være basert på en omforent forståelse mellom reinbeitedistriktet, tiltakshaver, grunneier og kommunen for at løsningen skal fungere i praksis over tid.

Statsforvalteren viser til at den omsøkte løsningen fremstår som den eneste realistiske og nødvendige tilpasningen for midlertidig flyttleie, og tilrår at det gis samtykke etter reindriftsloven § 22 om midlertidig omlegging av flyttleie som omsøkt.

Statsforvalteren anbefaler visse forutsetninger for gjennomføring:
- Tiltakshaver har det overordnede ansvaret for etablering og gjennomføring av tiltaket.
- Oppsamlingsområde og gjerdeanlegg er etablert og godkjent før bruk.
- Tiltaket behandles etter plan- og bygningsloven der dette er nødvendig.
- Reinbeitedistriktet har avgjørende innflytelse over tidspunkt og gjennomføring av flytting.
- Ordningen kan evalueres og justeres ved behov.
- Løsningen anses som midlertidig frem til forholdene muliggjør en løsning nærmere den opprinnelige flyttleien.

Landbruks- og matdepartementets vurdering
Retten til flyttleier reguleres av reindriftsloven § 22 første og annet ledd:

> *«Reindriftsutøvere har adgang til fritt og uhindret å drive og forflytte rein i de deler av reinbeiteområdet hvor reinen lovlig kan ferdes og adgang til flytting med rein etter tradisjonelle flyttleier. Med til flyttlei regnes også faste inn- og avlastingsplasser for transport av reinen.*
>
> *Reindriftens flyttleier må ikke stenges, men Kongen kan samtykke i omlegging av flyttlei og i åpning av nye flyttleier når berettigede interesser gir grunn til det. Eventuell skade som følge av omlegging av flyttlei eller åpning av ny flyttlei erstattes etter avgjørelse ved jordskifteretten. Kongen kan bestemme at også fastleggingen i detalj av den nye flyttleien skal overlates til skjønnet.»*

En flyttleie kan ikke stenges eller forstyrres slik at reinen ikke fritt og uhindret kan ferdes. Etter § 22 andre ledd kan imidlertid Landbruks- og matdepartementet, «når berettigede interesser gir grunn til det», samtykke til omlegging av flyttleie og åpning av nye flyttleier.

Landbruks- og matdepartementet finner at det foreligger «berettigede interesser» for å midlertidig omlegge flyttleien ved Gullkista masseuttak, og viser til statsforvalterens redegjørelse. Departementet mener dette må skje på nærmere angitte vilkår, som departementet vil redegjøre for i det videre. Departementet påpeker at vilkår som følger av departementets vedtak er minimumsvilkår, og kan suppleres med vilkår som kommunen, reinbeitedistriktet og tiltakshaver kommer frem til i fellesskap.

Med de vilkår som stilles, vurderer Landbruks- og matdepartementet at det er lagt til rette for at flytteadgangen midlertidig sikres for Kanstadfjord/Vestre Hinnøy reinbeitedistrikt.

Departementets vedtak:
Med hjemmel i lov 15. juni 2007 nr. 40 om reindrift § 22 andre ledd, jf. FOR-2007-06-15-628, samtykker Landbruks- og matdepartementet til Sortland kommunes søknad om etablering av oppsamlingsområde og midlertidig flytting av flyttleie ved Gullkista masseuttak.

Samtykket gis på følgende vilkår:

1. Tiltak som må være gjennomført før midlertidig flyttleie tas i bruk:
    a. Gyldig grunneieravtale for 9/2 skal foreligge, med tilgang for etablering og bruk. Fullmakt til tinglysing skal foreligge før området tas i bruk.
    b. Tiltakshaver (Gullkista masseuttak) og Kanstadfjord/Vestre Hinnøy reinbeitedistrikt skal ha dialog og samarbeid om operativ plan for flytting av rein med tidsvindu for passasje, beredskap og bemanning. Planen skal beskrive stans i drift (sprengning/knusing/transport) og trafikkregime under passasje.
    c. Skilt- og trafikkplan skal være godkjent av vegeier (Nordland fylkeskommune), og kan omfatte midlertidig stenging/kolonnekjøring og bruk av trafikkvakter ved behov (fv. 822/internvei). Dersom vegeier mener det ikke er behov for skilt- og trafikkplan skal dette avklares med vegeier god tid i forkant av flytting.
2. Oppsamlingsområde og gjerdeanlegg må etableres før midlertidig omlegging anses gjennomført.
3. Tiltakshaver har ansvar for vedlikehold av oppsamlingsområde og gjerdeanlegg, slik at disse opprettholder sin funksjon over tid.
4. Etter første og tredje passasje gjennomføres felles evaluering (tiltakshaver, reinbeitedistrikt og eventuelt vegeier). Tiltakshaver har ansvar for evaluering og oppfølging av nødvendige justeringer før videre bruk.
5. Omleggingen gjelder til masseuttakets drift avsluttes, med mål om å tilrettelegge for tilbakeføring til tilnærmet opprinnelig trasé (oppsiden av veien rundt Gullkista) etter revegetering/opparbeiding, jf. plan- og konsesjonsløp.
6. Tiltak gjennomføres reversibelt og med minimale terrenginngrep; eventuelle tiltak i nærheten av vannforekomster skal utføres skånsomt og uten varig forringelse.
7. Kanstadfjord/Vestre Hinnøy reinbeitedistrikt er ansvarlig for å gjøre nødvendige endringer i arealbrukskart slik at det er i samsvar med vedtaket.

Klageadgang

Dette vedtak eller de vilkår som her stilles, kan av partene eller andre med rettslig klageinteresse påklages i samsvar med forvaltningsloven kap. VI. Begrunnet klage eller merknader til saksbehandlingen sendes i så fall Landbruks- og matdepartementet innen tre uker etter at melding om dette vedtak kom fram, eller vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til det.

Med hilsen

Morten Floor (e.f.)
avdelingsdirektør

Sunniva Angell Ånesland
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Kanstadfjord/Vestre Hinnøy reinbeitedistrikt
Sortland kommune

KOPI